

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Комунікативні навички. Людяність та емпатія в професійній діяльності
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра внутрішньої та сімейної медицини
Розробник(и)	Качковська Владислава Володимирівна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 3 кред. ЄКТС, 90 год. Для денної форми навчання 36 год. становить контактна робота з викладачем (36 год. практичних занять), 54 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Медицина"
Передумови для вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Комунікативні навички. Людяність та емпатія в професійній діяльності» базується на знаннях, уміннях та професійних компетентностях, сформованих під час вивчення дисциплін гуманітарного, соціального та клінічного циклів підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина».

Додаткові умови	Здобувач повинен знати: основні принципи професійної медичної етики та біоетики; права людини та права пацієнта у сфері охорони здоров'я; принципи людиноцентрованої медицини та спільного прийняття рішень; психологічні особливості поведінки пацієнтів у різних клінічних ситуаціях; основи міжпрофесійної взаємодії в системі охорони здоров'я; сучасні підходи до ефективної комунікації з пацієнтами, родинами та членами мультидисциплінарної команди.
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування та розвиток у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина» професійної комунікативної компетентності, навичок людиноцентрованої взаємодії, емпатійного спілкування та етичного прийняття рішень у клінічній практиці.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи професійної комунікації та людиноцентрованої медицини
Тема 1 Комунікація як клінічна компетентність сучасного лікаря. Поняття комунікації в медицині та її роль у забезпеченні якості й безпеки медичної допомоги. Комунікація як одна з ключових професійних компетентностей сучасного лікаря та невід'ємна складова людиноцентрованої медицини. Вплив ефективної комунікації на клінічні результати, прихильність пацієнта до лікування, задоволеність медичною допомогою та профілактику медичних помилок. Основні моделі взаємодії «лікар–пацієнт»: патерналістська, інформативна, інтерпретативна та партнерська. Концепція пацієнт-орієнтованого підходу та сучасні міжнародні стандарти клінічної комунікації. Структура комунікативного процесу, роль зворотного зв'язку та фактори, що впливають на ефективність взаємодії між лікарем і пацієнтом. Вербальні та невербальні компоненти спілкування в клінічній практиці. Основні комунікативні бар'єри та їх вплив на якість медичної допомоги. Комунікація як інструмент реалізації принципів медичної етики, біоетики, поваги до людської гідності та автономії пацієнта. Аналіз клінічних ситуацій, у яких комунікація впливає на діагностичний процес, прихильність до лікування та довіру до лікаря. Відпрацювання навичок встановлення первинного контакту з пацієнтом, представлення, з'ясування очікувань пацієнта та формування терапевтичного альянсу під час першої консультації. Обговорення випадків комунікативних помилок, що призвели до непорозуміння, втрати довіри або зниження якості медичної допомоги.
Тема 2 Людяність, емпатія та професіоналізм у медичній практиці Поняття людяності та емпатії в медицині. Емпатія як професійна компетентність лікаря. Відмінності між емпатією, співчуттям і симпатією. Вплив емпатійної комунікації на клінічні результати лікування та прихильність пацієнта до терапії. Професіоналізм, моральна відповідальність лікаря та збереження професійних меж. Аналіз клінічних ситуацій взаємодії з пацієнтами, які переживають страх, невизначеність та психологічний дистрес після встановлення діагнозу.

Тема 3 Вербальна та невербальна комунікація в клінічній взаємодії Основні елементи вербальної та невербальної комунікації. Мова тіла, контакт очей, інтонація та їх вплив на формування довіри. Комунікативні бар'єри та типові помилки у взаємодії з пацієнтом. Аналіз ситуацій, у яких невербальна поведінка медичного працівника впливає на сприйняття медичної інформації та рівень довіри до лікування.
Тема 4 Активне слухання та побудова довірчих відносин із пацієнтом Техніки активного слухання: уточнення, перефразування, резюмування та відображення емоцій. Формування терапевтичного альянсу між лікарем і пацієнтом. Чинники виникнення та втрати довіри. Практичне відпрацювання навичок слухання під час взаємодії з пацієнтами, які висловлюють незадоволення лікуванням або втратили довіру до медичної системи.
Тема 5 Калгарі-Кембриджська модель клінічної консультації Основні принципи та етапи Калгарі-Кембриджської моделі. Початок консультації, збір інформації, пояснення та планування лікування. Залучення пацієнта до прийняття рішень. Відпрацювання структурованої консультації на прикладі пацієнтів із хронічними захворюваннями та складними комунікативними потребами.
Тема 6 Автономія пацієнта, інформована згода та спільне прийняття рішень Принцип автономії в сучасній медицині. Правові та етичні аспекти інформованої згоди. Спільне прийняття клінічних рішень як складова людиноцентрованої медицини. Аналіз клінічних випадків відмови пацієнта від лікування та обговорення меж автономії й професійної відповідальності лікаря.
Модуль 2. Комунікація у складних клінічних ситуаціях
Тема 7 Повідомлення складної інформації та протокол SPIKES Психологічні особливості сприйняття несприятливих новин. Протокол SPIKES як інструмент структурованого повідомлення складної інформації. Емоційні реакції пацієнтів та їх родин. Відпрацювання навичок повідомлення про тяжкий діагноз, хронічне захворювання або несприятливий прогноз із подальшим обговоренням етичних аспектів правдивості та підтримки пацієнта.
Тема 8 Комунікація з тривожними, агресивними та емоційно вразливими пацієнтами Особливості взаємодії з пацієнтами, які переживають страх, тривогу, гнів або відчай. Техніки деескалації конфлікту та психологічної підтримки. Управління власними емоціями лікаря. Аналіз клінічних ситуацій спілкування з агресивними пацієнтами та пацієнтами в кризовому психоемоційному стані.
Тема 9 Комунікація з родиною пацієнта та особами, які здійснюють догляд Роль сім'ї у лікувальному процесі. Особливості взаємодії з родичами в різних клінічних ситуаціях. Конфіденційність та межі розкриття медичної інформації. Розгляд клінічних випадків, коли родичі намагаються впливати на рішення пацієнта або приховувати від нього інформацію про стан здоров'я.

Тема 10 Конфлікти в медичній практиці та методи їх вирішення Причини виникнення конфліктів у медичному середовищі. Типи конфліктів у взаємодії лікар–пацієнт та лікар–колеги. Стратегії управління конфліктами та деескалації. Аналіз практичних ситуацій скарг пацієнтів, непорозумінь у команді та відновлення довіри після конфлікту.
Тема 11 Комунікація в паліативній допомозі та наприкінці життя Особливості спілкування з пацієнтами з невиліковними захворюваннями. Обговорення прогнозу, цілей лікування та паліативної допомоги. Комунікація з родиною в кінці життя. Аналіз клінічних випадків щодо прийняття складних рішень наприкінці життя та підтримки пацієнта і його близьких.
Тема 12 Травмоінформована комунікація в умовах війни та гуманітарних криз Принципи травмоінформованого підходу. Особливості комунікації з ветеранами, внутрішньо переміщеними особами, постраждалими від насильства та бойових дій. Розпізнавання ознак психологічної травми та морального дистресу. Аналіз комунікативних ситуацій у роботі з особами, які пережили втрату, травму або вимушене переміщення.
Модуль 3. Етичні аспекти комунікації та міжпрофесійна взаємодія
Тема 13 Професійні межі, конфіденційність та захист персональних даних Професійні межі у взаємодії лікаря та пацієнта. Медична таємниця та конфіденційність. Етичні та правові аспекти захисту персональних даних. Розгляд практичних ситуацій щодо розкриття інформації родичам, використання цифрових засобів комунікації та захисту приватності пацієнта.
Тема 14 Міжпрофесійна комунікація та командна взаємодія в охороні здоров'я Командна робота як основа безпечної медичної допомоги. Особливості взаємодії між лікарями, медичними сестрами та іншими фахівцями. Модель SBAR та інші інструменти передачі клінічної інформації. Аналіз випадків комунікаційних помилок у команді та їх впливу на безпеку пацієнтів.
Тема 15 Комунікація з представниками вразливих груп населення Особливості взаємодії з особами похилого віку, людьми з інвалідністю, пацієнтами з психічними розладами, ветеранами та внутрішньо переміщеними особами. Принципи доступності, інклюзивності та недискримінації. Відпрацювання комунікативних стратегій у роботі з пацієнтами, які мають особливі потреби.
Тема 16 Культурна компетентність, толерантність та недискримінаційний підхід Поняття культурної компетентності в охороні здоров'я. Вплив культурних, релігійних та соціальних особливостей на процес лікування. Подолання упереджень та стереотипів. Аналіз клінічних ситуацій, у яких переконання пацієнта впливають на вибір медичних втручань.

Тема 17 Емоційний інтелект, професійна рефлексія та профілактика вигорання Емоційний інтелект як складова професійної компетентності лікаря. Роль саморефлексії у професійному розвитку. Поняття професійного вигорання та морального дистресу. Аналіз клінічних ситуацій, що супроводжуються значним емоційним навантаженням, та відпрацювання методів психологічної саморегуляції.
Тема 18 Інтегрований симуляційний тренінг з клінічної комунікації Комплексне застосування комунікативних навичок у клінічних сценаріях. Відпрацювання взаємодії з пацієнтами, родинами та мультидисциплінарною командою в умовах клінічної невизначеності. Аналіз типових комунікаційних помилок та етичних дилем. Формування навичок професійної рефлексії, самооцінки та прийняття рішень у складних клінічних ситуаціях.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Пояснювати основні принципи професійної комунікації, людиноцентрованої медицини, медичної етики, біоетики та емпатійної взаємодії в клінічній практиці.
РН2	застосовувати навички клінічного інтерв'ювання та активного слухання
РН3	використовувати емпатійну комунікацію та спільне прийняття рішень
РН4	ефективно взаємодіяти з родиною пацієнта та мультидисциплінарною командою
РН5	застосовувати травмоінформовану комунікацію в умовах війни та гуманітарних криз
РН6	здійснювати професійну рефлексію та розвивати власну комунікативну компетентність

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності І2 Медицина:

ПР1	Застосовувати принципи ефективної професійної комунікації, емпатії, людиноцентрованого підходу та медичної етики у клінічній практиці, інтегрувати сучасні комунікативні технології у взаємодію з пацієнтами та професійною командою, здійснювати рефлексію та безперервний розвиток власної комунікативної компетентності.
ПР2	Демонструвати розуміння та знання теоретичних засад професійної комунікації, медичної психології, медичної етики та біоетики на рівні, достатньому для ефективної взаємодії з пацієнтами, їхніми родинами та членами мультидисциплінарної команди при вирішенні професійних завдань у сфері охорони здоров'я.

ПР3	Демонструвати спеціалізовані концептуальні знання сучасних підходів до клінічної комунікації, людиноцентрованої медицини, медичної психології, медичної етики та біоетики, критично осмислювати комунікативні й етичні виклики в охороні здоров'я, застосовувати міждисциплінарний підхід для забезпечення ефективної взаємодії з пацієнтами, їхніми родинами та професійною спільнотою.
ПР4	Ідентифікувати комунікативні та психоемоційні потреби пацієнта, використовуючи дані клінічної бесіди, анамнезу та спостереження, встановлювати ефективну професійну взаємодію, забезпечувати зрозуміле обговорення клінічної інформації та сприяти спільному прийняттю рішень щодо лікування.
ПР5	Застосовувати навички клінічної комунікації для збору анамнезу, виявлення потреб і очікувань пацієнта, обговорення результатів обстеження та забезпечення ефективної взаємодії під час діагностичного й лікувального процесу з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей пацієнта.
ПР10	Застосовувати принципи ефективної клінічної комунікації, емпатії, людиноцентрованого підходу, медичної етики та біоетики під час взаємодії з пацієнтами, їхніми родинами та членами мультидисциплінарної команди, забезпечуючи довірчі відносини, спільне прийняття рішень та якість медичної допомоги.
ПР15	Застосовувати навички ефективної професійної комунікації, людиноцентрованого та травмоінформованого підходу під час взаємодії з пацієнтами, їхніми родинами та членами мультидисциплінарної команди в умовах надзвичайних ситуацій, гуманітарних криз, воєнного стану та масового надходження постраждалих, забезпечуючи підтримку, координацію допомоги та збереження довіри.

7. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних компетентностей

Програмні компетентності, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:
Для спеціальності І2 Медицина:

ПК1	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ПК2	ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ПК3	ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ПК4	ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ПК5	ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ПК6	ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ПК7	ЗК 7. Здатність працювати в команді.
ПК8	ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
ПК9	ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
ПК10	ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

ПК11	ФК 4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.
ПК12	ФК 5 Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.
ПК13	ФК 12. Здатність до визначення тактики ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. Навички консультування з питань планування сім'ї та підбору метода контрацепції.
ПК14	ФК 18. Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу' охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.
ПК15	ФК 22. Здатність управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.
ПК16	ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Комунікація як клінічна компетентність сучасного лікаря.
Пр1 "Комунікація як клінічна компетентність сучасного лікаря" (денна) Комунікація як одна з ключових професійних компетентностей лікаря та важливий чинник якості й безпеки медичної допомоги. Основні моделі взаємодії «лікар–пацієнт», принципи людиноцентрованої медицини та пацієнт-орієнтованого підходу. Вербальна і невербальна комунікація, роль активного слухання, емпатії та зворотного зв'язку у формуванні терапевтичного альянсу. Основні комунікативні бар'єри та шляхи їх подолання. Комунікація як інструмент реалізації принципів медичної етики, біоетики та поваги до автономії пацієнта. Практична частина заняття передбачає аналіз клінічних ситуацій, відпрацювання навичок встановлення первинного контакту з пацієнтом, визначення його потреб та очікувань, застосування технік активного слухання та ефективної професійної взаємодії. Симуляційний сценарій: первинна консультація пацієнта з хронічним захворюванням із відпрацюванням навичок встановлення контакту, збору інформації та побудови довірчих відносин. Біоетичний кейс для обговорення: роль комунікації у формуванні довіри, реалізації автономії пацієнта та спільному прийнятті клінічних рішень.
Тема 2. Людяність, емпатія та професіоналізм у медичній практиці

Пр2 "Тема 2. Людяність, емпатія та професіоналізм у медичній практиці" (денна)

Поняття людяності, емпатії та професіоналізму в сучасній медицині. Емпатія як професійна компетентність лікаря та її роль у формуванні довіри, прихильності до лікування та задоволеності пацієнта медичною допомогою. Відмінності між емпатією, співчуттям і симпатією. Професійні цінності лікаря, моральна відповідальність, повага до людської гідності та збереження професійних меж у взаємодії з пацієнтами. Практична частина заняття передбачає аналіз клінічних ситуацій, у яких емпатійна або неемпатійна комунікація впливає на результати лікування, відпрацювання навичок розпізнавання емоцій пацієнта, емпатійного реагування та підтримки пацієнтів у складних життєвих і клінічних обставинах. Симуляційний сценарій: консультація пацієнта з нещодавно встановленим хронічним захворюванням, який переживає страх, тривогу та невизначеність щодо майбутнього. Біоетичний кейс для обговорення: баланс між професійною дистанцією та емпатійною залученістю лікаря під час надання медичної допомоги.

Тема 3. Вербальна та невербальна комунікація в клінічній взаємодії

Пр3 "Тема 3. Вербальна та невербальна комунікація в клінічній взаємодії" (денна)

Вербальна та невербальна комунікація як складові ефективної взаємодії між лікарем і пацієнтом. Основні елементи вербального спілкування: структура повідомлення, зрозумілість медичної інформації, використання професійної термінології та адаптація інформації до потреб пацієнта. Невербальна комунікація: міміка, жести, поза, контакт очей, дистанція спілкування, інтонація голосу та їх вплив на формування довіри й терапевтичного альянсу. Комунікативні бар'єри, причини їх виникнення та методи подолання. Особливості сприйняття інформації пацієнтами різного віку та психоемоційного стану. Практична частина заняття передбачає аналіз вербальних і невербальних компонентів клінічної взаємодії, відпрацювання навичок ефективного пояснення медичної інформації, розпізнавання невербальних сигналів пацієнта та корекції власної комунікативної поведінки. Симуляційний сценарій: консультація пацієнта, який демонструє недовіру або тривогу через невербальні прояви, з подальшим відпрацюванням навичок встановлення контакту та ефективного спілкування. Біоетичний кейс для обговорення: вплив вербальної та невербальної поведінки лікаря на повагу до гідності пацієнта, формування довіри та забезпечення людиноцентрованого підходу в медичній практиці.

Тема 4. Активне слухання та побудова довірчих відносин із пацієнтом

Пр4 "Тема 4. Активне слухання та побудова довірчих відносин із пацієнтом" (денна)

Активне слухання як ключова навичка клінічної комунікації та основа людиноцентрованого підходу в медицині. Принципи та техніки активного слухання: уточнення, перефразування, резюмування, відображення емоцій, використання відкритих і закритих запитань. Формування терапевтичного альянсу між лікарем і пацієнтом. Довіра як основа ефективної взаємодії та чинник прихильності до лікування. Фактори, що сприяють або перешкоджають формуванню довірчих відносин. Особливості спілкування з пацієнтами, які мають негативний досвід взаємодії з медичною системою, перебувають у стані тривоги, невизначеності або емоційного дистресу. Практична частина заняття передбачає відпрацювання технік активного слухання, аналіз комунікативних помилок, розвиток навичок розпізнавання емоційних потреб пацієнта та побудови довірчих відносин під час клінічної консультації. Симуляційний сценарій: консультація пацієнта, який висловлює незадоволення попереднім лікуванням та демонструє недовіру до медичних працівників. Завдання здобувача — встановити контакт, виявити потреби та очікування пацієнта, застосувати техніки активного слухання та емпатійної взаємодії. Біоетичний кейс для обговорення: роль довіри у взаєминах лікаря і пацієнта та етичні наслідки її втрати для процесу лікування і спільного прийняття рішень.

Тема 5. Калгарі-Кембриджська модель клінічної консультації

Пр5 "Тема 5. Калгарі-Кембриджська модель клінічної консультації" (денна)

Калгарі-Кембриджська модель як сучасний міжнародний стандарт клінічної комунікації. Основні етапи клінічної консультації: встановлення контакту, збір інформації, структурування консультації, пояснення та планування лікування, завершення консультації. Поєднання клінічного мислення та комунікативних навичок у процесі взаємодії з пацієнтом. Використання відкритих і закритих запитань, технік активного слухання, узагальнення інформації та перевірки розуміння пацієнтом отриманих рекомендацій. Роль моделі у забезпеченні людиноцентрованого підходу, спільного прийняття рішень та формуванні довірчих відносин. Практична частина заняття передбачає відпрацювання всіх етапів клінічної консультації за Калгарі-Кембриджською моделлю, аналіз типових помилок під час збору анамнезу та пояснення медичної інформації, а також розвиток навичок структурування клінічної бесіди. Симуляційний сценарій: первинна консультація пацієнта з хронічним захворюванням із проведенням повного клінічного інтерв'ювання, виявленням очікувань пацієнта, обговоренням плану обстеження та лікування відповідно до етапів Калгарі-Кембриджської моделі. Біоетичний кейс для обговорення: забезпечення автономії пацієнта та спільного прийняття рішень під час клінічної консультації, баланс між професійною експертизою лікаря та правом пацієнта брати участь у виборі лікувальної тактики.

Тема 6. Автономія пацієнта, інформована згода та спільне прийняття рішень

Пр6 "Тема 6. Автономія пацієнта, інформована згода та спільне прийняття рішень" (денна)

Принцип автономії пацієнта як один із фундаментальних принципів медичної етики та біоетики. Правові та етичні аспекти інформованої згоди в сучасній медичній практиці. Основні елементи процесу отримання інформованої згоди: надання інформації, розуміння, добровільність та прийняття рішення. Концепція спільного прийняття рішень (Shared Decision Making) та її значення для людиноцентрованої медицини. Роль лікаря у підтримці автономії пацієнта, обговоренні ризиків, переваг та альтернатив лікування. Особливості прийняття рішень у складних клінічних ситуаціях та при роботі з вразливими категоріями пацієнтів. Практична частина заняття передбачає аналіз клінічних ситуацій щодо отримання інформованої згоди, обговорення варіантів лікування та відпрацювання навичок спільного прийняття рішень із пацієнтом. Особлива увага приділяється комунікації в ситуаціях відмови пацієнта від рекомендованого лікування. Симуляційний сценарій: обговорення з пацієнтом необхідності проведення діагностичної або лікувальної процедури з поясненням можливих ризиків, переваг та альтернатив, отримання інформованої згоди та підтримка пацієнта в процесі прийняття рішення. Біоетичний кейс для обговорення: пацієнт відмовляється від рекомендованого лікування, незважаючи на ризик погіршення стану. Межі автономії пацієнта та професійної відповідальності лікаря.

Тема 7. Повідомлення складної інформації та протокол SPIKES

Пр7 "Тема 7. Повідомлення складної інформації та протокол SPIKES" (денна)

Особливості комунікації в ситуаціях повідомлення складної медичної інформації. Психологічні реакції пацієнтів та їхніх родин на несприятливі новини. Протокол SPIKES як структурований підхід до повідомлення складної інформації: підготовка до бесіди, оцінка сприйняття пацієнтом ситуації, з'ясування інформаційних потреб, надання інформації, реагування на емоції та узгодження подальшого плану дій. Принципи емпатійної комунікації, підтримки пацієнта та збереження надії в умовах невизначеності. Етичні аспекти правдивості, автономії пацієнта та права знати або не знати інформацію про свій стан здоров'я. Практична частина заняття передбачає відпрацювання етапів протоколу SPIKES, аналіз типових помилок під час повідомлення несприятливих новин, розвиток навичок реагування на емоційні реакції пацієнтів та проведення складних клінічних бесід із дотриманням принципів людиноцентрованої медицини. Симуляційний сценарій: повідомлення пацієнту про встановлення тяжкого хронічного захворювання або необхідність тривалого лікування з подальшим обговоренням прогнозу, можливих варіантів лікування та плану подальшого спостереження. Біоетичний кейс для обговорення: право пацієнта на отримання повної інформації про свій стан здоров'я та межі професійної відповідальності лікаря під час повідомлення несприятливих новин.

Тема 8. Комунікація з тривожними, агресивними та емоційно вразливими пацієнтами

Пр8 "Тема 8. Комунікація з тривожними, агресивними та емоційно вразливими пацієнтами" (денна)

Особливості комунікації з пацієнтами, які перебувають у стані тривоги, страху, гніву, розпачу або психологічного дистресу. Вплив емоційного стану на сприйняття інформації, прийняття рішень та прихильність до лікування. Основні причини виникнення агресивної поведінки в медичному середовищі. Принципи емпатійної взаємодії, психологічної підтримки та деескалації конфліктних ситуацій. Техніки управління складною комунікацією, встановлення професійних меж та збереження конструктивного діалогу. Особлива увага приділяється комунікації з пацієнтами, які мають негативний досвід лікування, хронічний біль, тяжкі захворювання або перебувають у кризових життєвих обставинах. Практична частина заняття передбачає аналіз клінічних ситуацій, відпрацювання навичок розпізнавання емоційних реакцій пацієнтів, застосування технік деескалації конфлікту, емпатійного реагування та підтримання ефективної професійної комунікації в умовах емоційної напруги. Симуляційний сценарій: консультація пацієнта, який висловлює агресію та невдоволення результатами лікування або тривалим очікуванням медичної допомоги. Завдання здобувача — знизити рівень емоційної напруги, зберегти професійну позицію та забезпечити конструктивне обговорення проблеми. Біоетичний кейс для обговорення: забезпечення поваги до гідності пацієнта та дотримання професійних етичних стандартів у ситуаціях агресивної або емоційно нестабільної поведінки.

Тема 9. Комунікація з родиною пацієнта та особами, які здійснюють догляд

Пр9 "Тема 9. Комунікація з родиною пацієнта та особами, які здійснюють догляд" (денна)

Роль родини та осіб, які здійснюють догляд, у процесі лікування, реабілітації та підтримки пацієнта. Принципи ефективної комунікації з членами родини в умовах стаціонарної та амбулаторної допомоги. Особливості взаємодії з родичами пацієнтів із тяжкими, хронічними та невиліковними захворюваннями. Баланс між підтримкою родини та дотриманням автономії, конфіденційності та прав пацієнта. Управління очікуваннями родичів, профілактика конфліктів та залучення сім'ї до процесу спільного прийняття рішень. Особливості комунікації з особами, які здійснюють тривалий догляд за пацієнтом, та профілактика їх емоційного виснаження. Практична частина заняття передбачає аналіз клінічних ситуацій взаємодії з родичами пацієнтів, відпрацювання навичок надання інформації, проведення сімейних бесід, управління конфліктними ситуаціями та підтримки осіб, які здійснюють догляд. Симуляційний сценарій: бесіда з родичами пацієнта, які наполягають на отриманні медичної інформації або намагаються впливати на рішення щодо лікування всупереч бажанню самого пацієнта. Біоетичний кейс для обговорення: конфлікт між правом пацієнта на конфіденційність та бажанням родичів отримати повну інформацію про стан його здоров'я.

Тема 10. Конфлікти в медичній практиці та методи їх вирішення

Пр10 "Тема 10. Конфлікти в медичній практиці та методи їх вирішення" (денна)

Поняття конфлікту в системі охорони здоров'я, основні причини та механізми його виникнення. Види конфліктів у медичній практиці: між лікарем і пацієнтом, лікарем і родичами пацієнта, між членами мультидисциплінарної команди. Вплив конфліктних ситуацій на якість медичної допомоги, безпеку пацієнта та професійне благополуччя медичних працівників. Комунікативні стратегії профілактики конфліктів, техніки деескалації, ведення переговорів та медіації. Роль емпатії, активного слухання, асертивної поведінки та професійної етики у вирішенні конфліктних ситуацій. Практична частина заняття передбачає аналіз конфліктних клінічних ситуацій, відпрацювання навичок конструктивної комунікації, деескалації емоційної напруги, ведення переговорів та пошуку взаємоприйнятних рішень у взаємодії з пацієнтами, родичами та колегами. Симуляційний сценарій: пацієнт або його родичі висловлюють незадоволення якістю медичної допомоги та подають скаргу на дії медичного персоналу. Завдання здобувача — провести конструктивний діалог, знизити рівень напруги та сприяти вирішенню конфлікту. Біоетичний кейс для обговорення: професійна відповідальність лікаря, відновлення довіри після конфлікту та забезпечення справедливого ставлення до всіх учасників конфліктної ситуації.

Тема 11. Комунікація в паліативній допомозі та наприкінці життя

Пр11 "Тема 11. Комунікація в паліативній допомозі та наприкінці життя" (денна)

Особливості комунікації з пацієнтами, які мають невиліковні прогресуючі захворювання та потребують паліативної допомоги. Принципи людиноцентрованого підходу, збереження гідності пацієнта та підтримки якості життя на всіх етапах захворювання. Обговорення прогнозу, цілей лікування, паліативних втручань та планування подальшого догляду. Комунікація з родиною пацієнта, надання емоційної підтримки та супровід у процесі прийняття складних рішень. Особливості проведення розмов про погіршення стану, обмеження лікувальних втручань, бажання пацієнта щодо догляду наприкінці життя. Роль емпатії, активного слухання та міжпрофесійної взаємодії в паліативній допомозі. Практична частина заняття передбачає аналіз клінічних випадків із паліативної практики, відпрацювання навичок проведення складних бесід щодо прогнозу захворювання, цілей лікування та підтримки пацієнта і його родини в умовах невизначеності та втрати. Симуляційний сценарій: бесіда з пацієнтом із прогресуючим невиліковним захворюванням та його родиною щодо подальших цілей лікування, паліативної допомоги та очікувань від медичної команди. Біоетичний кейс для обговорення: автономія пацієнта, повага до його цінностей і побажань наприкінці життя, баланс між принципами благодіяння, незашкодження та збереження людської гідності.

Тема 12. Травмоінформована комунікація в умовах війни та гуманітарних криз

Пр12 "Тема 12. Травмоінформована комунікація в умовах війни та гуманітарних криз" (денна)

Травмоінформований підхід як сучасна модель професійної взаємодії з пацієнтами, які пережили війну, насильство, втрату, вимушене переміщення або інші травматичні події. Основні принципи травмоінформованої комунікації: безпека, довіра, повага, співпраця, підтримка автономії та уникнення ретравматизації. Особливості спілкування з ветеранами, військовослужбовцями, внутрішньо переміщеними особами, цивільними постраждалими від бойових дій та членами їхніх родин. Розпізнавання ознак психологічної травми, морального дистресу, тривоги та посттравматичних реакцій. Роль медичного працівника у створенні безпечного комунікативного середовища та підтримці пацієнта в умовах невизначеності й хронічного стресу. Практична частина заняття передбачає аналіз клінічних ситуацій, пов'язаних із наданням допомоги особам, які пережили травматичний досвід війни, відпрацювання навичок емпатійної та травмоінформованої комунікації, виявлення потреб пацієнта та побудови довірчих відносин без ризику ретравматизації. Симуляційний сценарій: консультація ветерана або внутрішньо переміщеної особи, яка має ознаки психологічного дистресу, тривоги чи недовіри до системи охорони здоров'я. Завдання здобувача — забезпечити безпечну комунікацію, виявити потреби пацієнта та підтримати його залучення до лікування. Біоетичний кейс для обговорення: етичні виклики комунікації з особами, які пережили травму війни, забезпечення поваги до людської гідності, вразливості.

Тема 13. Професійні межі, конфіденційність та захист персональних даних

Пр13 "Тема 13. Професійні межі, конфіденційність та захист персональних даних" (денна)
м як важлива складова професіоналізму, довіри та безпечної медичної практики. Поняття професійної дистанції, подвійних відносин та конфлікту інтересів. Медична таємниця, конфіденційність та право пацієнта на приватність. Правові та етичні аспекти обробки, зберігання та передачі персональних даних у системі охорони здоров'я. Особливості забезпечення конфіденційності в умовах електронної системи охорони здоров'я, телемедицини та цифрових комунікацій. Типові ситуації порушення професійних меж і конфіденційності та їх вплив на довіру пацієнта і якість медичної допомоги. Практична частина заняття передбачає аналіз клінічних та етичних ситуацій, пов'язаних із розголошенням медичної інформації, використанням соціальних мереж, електронних засобів комунікації та взаємодією з родичами пацієнта. Відпрацювання навичок прийняття рішень щодо захисту конфіденційної інформації та дотримання професійних меж у складних клінічних ситуаціях. Симуляційний сценарій: родич пацієнта наполягає на отриманні детальної інформації про стан здоров'я без згоди самого пацієнта. Завдання здобувача — провести професійну бесіду з дотриманням принципів конфіденційності, прав пацієнта та етичних норм. Біоетичний кейс для обговорення: баланс між принципом конфіденційності, інтересами пацієнта та потребою розкриття медичної інформації в окремих клінічних ситуаціях.

Тема 14. Міжпрофесійна комунікація та командна взаємодія в охороні здоров'я

Пр14 "Тема 14. Міжпрофесійна комунікація та командна взаємодія в охороні здоров'я" (денна)

Міжпрофесійна комунікація як основа безпечної, якісної та людиноцентрованої медичної допомоги. Принципи ефективної взаємодії між лікарями, медичними сестрами, психологами, соціальними працівниками, реабілітологами та іншими членами мультидисциплінарної команди. Ролі та відповідальність учасників команди в процесі надання медичної допомоги. Комунікативні чинники, що впливають на безпеку пацієнта, профілактику медичних помилок та безперервність лікування. Стандартизовані інструменти передачі клінічної інформації (SBAR, handoff-комунікація), особливості вирішення міжпрофесійних конфліктів та формування командної культури взаємоповаги й співпраці. Практична частина заняття передбачає аналіз клінічних ситуацій, що потребують командного прийняття рішень, відпрацювання навичок міжпрофесійної взаємодії, передачі клінічної інформації за моделлю SBAR та ефективної комунікації в умовах обмеженого часу й високого навантаження. Симуляційний сценарій: передача пацієнта між змінами або між різними підрозділами закладу охорони здоров'я із застосуванням моделі SBAR та координацією дій між членами мультидисциплінарної команди. Біоетичний кейс для обговорення: професійна відповідальність членів команди за наслідки комунікаційних помилок, баланс між автономією фахівця та колективною відповідальністю за безпеку і благополуччя пацієнта.

Тема 15. Комунікація з представниками вразливих груп населення

Пр15 "Тема 15. Комунікація з представниками вразливих груп населення" (денна)

Поняття вразливості в медицині та біоетиці. Особливості комунікації з пацієнтами, які потребують додаткового захисту та підтримки через вік, стан здоров'я, інвалідність, психічні розлади, соціальну ізоляцію, низький рівень медичної грамотності або складні життєві обставини. Принципи інклюзивності, недискримінації, поваги до людської гідності та культурної чутливості. Особливості взаємодії з особами похилого віку, людьми з інвалідністю, пацієнтами з когнітивними порушеннями, ветеранами, внутрішньо переміщеними особами та представниками інших соціально вразливих груп. Адаптація комунікації до індивідуальних потреб пацієнта та забезпечення доступності медичної інформації. Практична частина заняття передбачає аналіз клінічних ситуацій за участю представників вразливих груп населення, відпрацювання навичок емпатійної, недискримінаційної та людиноцентрованої комунікації, а також розвиток здатності враховувати соціальні, психологічні та культурні чинники під час взаємодії з пацієнтом. Симуляційний сценарій: консультація літнього пацієнта з когнітивними порушеннями або особи з інвалідністю, яка потребує адаптованого підходу до отримання та розуміння медичної інформації. Біоетичний кейс для обговорення: забезпечення справедливого доступу до медичної допомоги та недопущення дискримінації під час надання медичних послуг представникам вразливих груп населення.

Тема 16. Культурна компетентність, толерантність та недискримінаційний підхід

Пр16 "Тема 16. Культурна компетентність, толерантність та недискримінаційний підхід" (денна)

Культурна компетентність як складова професіоналізму сучасного медичного працівника. Вплив культурних, релігійних, етнічних, мовних та соціальних особливостей на сприйняття хвороби, ставлення до лікування та взаємодію з медичними працівниками. Принципи толерантності, поваги до різноманіття, рівності та недискримінації в охороні здоров'я. Усвідомлення власних упереджень та їх впливу на клінічні рішення і комунікацію. Формування навичок культурно чутливої комунікації, адаптації медичної інформації до індивідуальних потреб пацієнта та забезпечення справедливості доступу до медичної допомоги незалежно від соціального статусу, культурної належності чи переконань. Практична частина заняття передбачає аналіз клінічних ситуацій, пов'язаних із культурними, релігійними та соціальними особливостями пацієнтів, відпрацювання навичок недискримінаційної комунікації та прийняття професійних рішень із дотриманням принципів поваги до людської гідності та культурного різноманіття. Симуляційний сценарій: консультація пацієнта, чиї релігійні або культурні переконання впливають на прийняття медичних рішень та вибір лікувальної тактики. Завдання здобувача — побудувати конструктивний діалог, врахувати цінності пацієнта та забезпечити спільне прийняття рішення щодо лікування. Біоетичний кейс для обговорення: конфлікт між професійними рекомендаціями медичного працівника та культурними або релігійними переконаннями пацієнта

Тема 17. Емоційний інтелект, професійна рефлексія та профілактика вигорання

Пр17 "Тема 17. Емоційний інтелект, професійна рефлексія та профілактика вигорання" (денна)

Емоційний інтелект як важлива складова професійної компетентності медичного працівника. Основні компоненти емоційного інтелекту: самосвідомість, саморегуляція, емпатія, мотивація та соціальні навички. Роль професійної рефлексії у формуванні комунікативної компетентності, розвитку клінічного мислення та професіоналізму. Поняття професійного вигорання, морального дистресу та співчутливого виснаження, фактори ризику їх виникнення в медичній практиці. Методи емоційної саморегуляції, психологічної стійкості, самопомоги та профілактики професійного вигорання. Значення підтримки колег, супервізії та дебрифінгу для збереження професійного благополуччя. Практична частина заняття передбачає оцінку власних емоційних реакцій у клінічних ситуаціях, виконання рефлексивних вправ, аналіз випадків морального дистресу та відпрацювання технік емоційної саморегуляції, професійної рефлексії та профілактики вигорання. Симуляційний сценарій: розбір складного клінічного випадку, що викликав сильне емоційне навантаження у медичного працівника, з проведенням структурованого дебрифінгу та аналізом власних емоційних реакцій. Біоетичний кейс для обговорення: моральний дистрес медичного працівника в ситуації конфлікту між професійним обов'язком, ресурсними обмеженнями та найкращими інтересами пацієнта.

Тема 18. Інтегрований симуляційний тренінг з клінічної комунікації

Пр18 "Тема 18. Інтегрований симуляційний тренінг з клінічної комунікації" (денна)

Підсумкове узагальнення та інтеграція знань, умінь і навичок, отриманих під час вивчення дисципліни «Комунікативні навички. Людяність та емпатія в професійній діяльності». Оцінювання сформованості компетентностей у сфері професійної комунікації, людиноцентрованої медицини, медичної етики та біоетики. Аналіз ключових принципів ефективної взаємодії з пацієнтами, їхніми родинами та членами мультидисциплінарної команди. Узагальнення підходів до комунікації в складних клінічних ситуаціях, повідомлення складної інформації, вирішення конфліктів, забезпечення автономії пацієнта, травмоінформованої та культурно чутливої комунікації. Практична частина заняття передбачає підсумкове оцінювання шляхом аналізу клінічних ситуацій, виконання ситуаційних завдань та демонстрації навичок професійної комунікації у форматі структурованої співбесіди, рольової гри або симуляційного сценарію. Особлива увага приділяється здатності застосовувати принципи емпатії, активного слухання, професійної етики та людиноцентрованого підходу в реальних клінічних ситуаціях. Підсумкове завдання: комплексний клінічний кейс, що включає встановлення контакту з пацієнтом, збір інформації, обговорення плану лікування, взаємодію з родичами та вирішення етичної дилеми з використанням набутих комунікативних навичок.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Гейміфіковане навчання
МН2	Кейс-орієнтоване навчання
МН3	Практикоорієнтоване навчання
МН4	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
МН5	Навчання на основі запитів (Inquiry-based learning)

Викладання дисципліни ґрунтується на компетентнісному, студентоцентрованому та людиноцентрованому підходах і спрямоване на формування практичних навичок професійної комунікації в клінічній діяльності. Освітній процес передбачає активне залучення здобувачів до аналізу клінічних ситуацій, вирішення комунікативних та біоетичних дилем, відпрацювання навичок взаємодії з пацієнтами, їхніми родинами та членами мультидисциплінарної команди, а також розвиток рефлексії, емпатії та професійного мислення через практикоорієнтоване навчання.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Аналіз та обговорення кейсів (навчальних/практичних/науково-дослідних)
НД2	Виконання ситуативних вправ
НД3	Виконання групового практичного завдання

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$164 \leq RD < 169$
В загальному правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$140 \leq RD < 163$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$127 \leq RD < 139$
Виконання задовольняє мінімальні критерії	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 126$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$70 \leq RD < 119$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 69$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Дискусії у фокус-групах	Участь у структурованих групових дискусіях щодо актуальних питань клінічної комунікації, людиноцентрованої медицини, медичної етики та біоетики. Обговорення проблемних клінічних ситуацій, етичних дилем, комунікативних викликів та шляхів їх вирішення на основі доказового підходу. Робота у фокус-групах спрямована на розвиток навичок критичного мислення, аргументації, професійного діалогу, міжособистісної взаємодії, поваги до різних точок зору та спільного вироблення обґрунтованих професійних рішень	4	Зворотний зв'язок здійснюється на постійній основі під час практичних занять, аналізу кейсів, участі в дискусіях та симуляційних вправах. Викладач надає усні та письмові коментарі щодо досягнення результатів.
МФО2 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Дозволяє оцінити ефективність викладання, зрозумілість навчального матеріалу, рівень комунікації між викладачем і студентами, а також виявити сильні сторони та напрями для вдосконалення освітнього процесу. Усні коментарі викладача сприяють інтерпретації отриманих результатів, надають можливість пояснити окремі аспекти навчання та окреслити заходи щодо підвищення якості освітньої діяльності. Метод забезпечує відкритий діалог, формування культури академічної доброчесності.	протягом всього періоду	одразу

МФОЗ Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Оцінка набутих теоретичних знань із тематики дисципліни. Проводиться на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми на основі комплексного оцінювання діяльності студента, що включає контроль рівня теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи згідно тематичного плану	протягом усього періоду	Оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу та сформованості практичних навичок шляхом усного опитування під час практичних занять. Передбачає перевірку розуміння ключових понять, здатності аналізувати клінічні та біоетичні ситуації
---	--	-------------------------	--

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Диференційний залік: Виконання індивідуального проєкта (підготовка, презентація, захист). Рецензія (на книгу, текст, фільм, роботу іншого студента, статтю).	Самостійне виконання індивідуального проєкта з актуальної проблематики клінічної комунікації, людиноцентрованої медицини, медичної етики, біоетики або взаємодії з пацієнтами та їхніми родинами. Проєкт передбачає формулювання проблеми, пошук та критичний аналіз наукових джерел, обґрунтування запропонованих рішень, підготовку презентації та публічний захист результатів.	початок 18 тижня	надається одразу, здобувач може отримати 80 балів за іспит. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент -48 балів

МСО2 Рефлексивні щоденники	Ведення рефлексивного щоденника з метою аналізу власного досвіду навчання, професійних цінностей, комунікативних практик та етичних викликів. Завдання передбачає осмислення клінічних ситуацій, власних емоційних реакцій, успішних і проблемних аспектів взаємодії з пацієнтами, родинами та колегами, а також визначення шляхів подальшого професійного розвитку. Метод сприяє розвитку рефлексивного мислення, емоційного інтелекту, емпатії, професійної самосвідомості та навичок самооцінювання.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття
----------------------------------	---	---	---

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення		200 балів	
МСО1. Диференційний залік: Виконання індивідуального проєкта (підготовка, презентація, захист). Рецензія (на книгу, текст, фільм, роботу іншого студента, статтю).		80	
		80	Ні
МСО2. Рефлексивні щоденники		120	
	Ведення рефлексивного щоденника з метою аналізу власного досвіду навчання, професійних цінностей, комунікативних практик та етичних викликів. Завдання передбачає осмислення клінічних ситуацій, власних емоційних реакцій, успішних і проблемних аспектів взаємодії з пацієнтами, родинами та колегами, а також визначення шляхів подальшого професійного розвитку. Метод сприяє розвитку рефлексивного мислення, емоційного інтелекту, емпатії, професійної самосвідомості та навичок самооцінювання. (24x5)	120	Так

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди
ЗН3	Медичні споруди/приміщення та обладнання (клініки, лікарні тощо)
ЗН4	Технічні засоби (кінофільми, радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи та ін.)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Леухіна А. Г. Людяність та емпатія в охороні здоров'я. Посібник для викладачів. – Київ : Майстер книг : 2022. – 366 с. https://mededu.org.ua/wp-content/uploads/2022/09/lib7.pdf
2	Андерсон, Е. Е. 100 запитань (і відповідей) про етику дослідження [Текст] = 100 Questions (and Answers) About Research Ethics / Е. Е. Андерсон, Е. Корнелі ; пер. з англ. Н. Цюпка. — Львів : Вид-во УКУ, 2026. — 304 с.
Допоміжна література	
3	Gawande A. Being Mortal: Medicine and What Matters in the End. New York : Metropolitan Books, 2015. 304 p.
4	Kalanithi P. When Breath Becomes Air. New York: Random House, 2016. 256 p.
5	Kachkovska V. (2024). The utilization of the SPIKES protocol within rheumatology practice. Eastern Ukrainian Medical Journal. 12(3):670-677. DOI: https://doi.org/10.21272/eumj.2024;12(3):670-677
6	Novick AF, Kachkovska V. (2023). Clinical medical education under circumstances of war. The Lancet. Rheumatology, 5(2), e65.
7	Kachkovska, V., Anderson, E. E. (2025). Global Pharmaceutical Companies; Obligations to Restart Clinical Research NATIONAL RESEARCH FOUNDATION of UKRAINE in Ukraine. The American journal of bioethics : AJOB, 25(4), 32–35. https://doi.org/10.1080/15265161.2025.2470685
8	Kachkovska V, Dudchenko I, Kovchun A, Prystupa L. (2023). Why We Stay. Narrative Inquiry in Bioethics 13 (3): 158-160.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
9	World Health Organization. Global Competency and Outcomes Framework for Universal Health Coverage.
10	The Hastings Center. Ресурси з клінічної етики, людяності та професіоналізму.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
денна форма навчання												
Модуль 1. Основи професійної комунікації та людиноцентрованої медицини												
1	Комунікація як клінічна компетентність сучасного лікаря.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
2	Людяність, емпатія та професіоналізм у медичній практиці	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
3	Вербальна та невербальна комунікація в клінічній взаємодії	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
4	Активне слухання та побудова довірчих відносин із пацієнтом	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
5	Калгарі-Кембриджська модель клінічної консультації	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
6	Автономія пацієнта, інформована згода та спільне прийняття рішень	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
Модуль 2. Комунікація у складних клінічних ситуаціях												
1	Повідомлення складної інформації та протокол SPIKES	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
2	Комунікація з тривожними, агресивними та емоційно вразливими пацієнтами	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
3	Комунікація з родиною пацієнта та особами, які здійснюють догляд	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
4	Конфлікти в медичній практиці та методи їх вирішення	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
5	Комунікація в паліативній допомозі та наприкінці життя	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
6	Травмоінформована комунікація в умовах війни та гуманітарних криз	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
Модуль 3. Етичні аспекти комунікації та міжпрофесійна взаємодія												

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Професійні межі, конфіденційність та захист персональних даних	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
2	Міжпрофесійна комунікація та командна взаємодія в охороні здоров'я	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
3	Комунікація з представниками вразливих груп населення	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
4	Культурна компетентність, толерантність та недискримінаційний підхід	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
5	Емоційний інтелект, професійна рефлексія та профілактика вигорання	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
6	Інтегрований симуляційний тренінг з клінічної комунікації	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
Контрольні заходи												
1	диференційний залік	6	0	0	0	0	6	0	0	0	6	0
Індивідуальні завдання												
1	інші індивідуальні завдання	39	0	0	0	0	39	0	0	0	0	39
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>90</i>	<i>36</i>	<i>0</i>	<i>36</i>	<i>0</i>	<i>54</i>	<i>0</i>	<i>9</i>	<i>0</i>	<i>6</i>	<i>39</i>